

اقتصاد خرد (۱)

(رشته اقتصاد کشاورزی)

دکتر ابوالفضل محمودی دکتر مهدی شعبان زاده خوشرودی

سرشناسه	: محمودی، ابوالفضل، ۱۳۵۰-
عنوان و نام پدید آور	: اقتصاد خرد (۱) / مؤلفان: ابوالفضل محمودی، مهدی شعبانزاده خوشرودی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۵ ص.
فروست	: دانشگاه پیام نور، ۲۲۶۵. دانشکده علوم کشاورزی، ۱۰۷ / آ.
شابک	: 978 - 964 - 14 - 0312 - 8
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: اقتصاد خرد - آموزش برنامه‌ای.
موضوع	: Instruction Microeconomics -- Programmed
موضوع	: اقتصاد خرد - آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی).
موضوع	: Microeconomics - Examinations, questions, etc (Higher)
شماره افزوده	: شعبانزاده خوشرودی، مهدی، ۱۳۶۳ -
شناسه افزوده	: دانشگاه پیام نور
شناسه افزوده	: Payam Noor University
رده بندی کنگ	: HB۱۸۰/ف۲م۳ ۱۳۹۵
رده بندی دیویی	: ۳۳۸/۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۸۰۴۹

اقتصاد خرد (۱)

مؤلفان: دکتر ابوالفضل محمودی، دکتر مهدی شعبانزاده خوشرودی

ویراستار علمی: دکتر حامد رفیعی

تهیه و تولید: دفتر تدوین و تولید کتب و محتوای آموزشی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ و توزیع دانشگاه پیام نور

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت و تاریخ چاپ: چاپ اول شهریور ۱۳۹۵، چاپ سوم دی ۱۳۹۵

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۱۴ - ۰۳۱۲ - ۸

ISBN: 978 - 964 - 14 - 0312 - 8

فروش این کتاب فقط از طریق نمایندگی‌های دانشگاه پیام نور مجاز می باشد و فروش آن در سایر مراکز فروش کتاب موجب تعقیب قانونی فروشنده خواهد گردید

(کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و متعلق به دانشگاه پیام نور است. تولید، کپی یا خلاصه‌برداری، نشر و ترجمه، چاپ، افست، توزیع گسترده، تهیه CD و... این اثر یا بخشی از آن اعم از متن، طرح پشت و روی جلد و... بدون اخذ مجوز کتبی از معاونت فناوری و پژوهش دانشگاه خلاف مقررات و تعرض به حقوق مادی و معنوی دانشگاه است. متخلفین وفق قانون حمایت از مولفان و مصنفان و هنرمندان دارای مسئولیت حقوقی و کیفری بوده و تحت پیگرد قرار می گیرند.)

قیمت: ۱۴۵۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

پیشگفتار	یازده
فصل اول. کلیات	۱
هدف کلی	۱
هدف‌های یادگیری	۱
مقدمه	۱
۱-۱ اقتصاد خرد و کلان	۳
۲-۱ تبادل یا مبادله	۵
۱-۲-۱ مصرف‌کنندگان	۶
۲-۲-۱ نیروی کار	۶
۳-۲-۱ بنگاه‌ها	۷
۳-۱ اقتصاد و کمیابی منابع	۷
۴-۱ قیمت‌ها و بازارها	۹
۵-۱ نظریه‌ها و مدل‌ها	۱۰
۶-۱ تجزیه و تحلیل اثباتی	۱۱
۷-۱ تجزیه و تحلیل هنجاری	۱۲
۸-۱ قیمت‌های اسمی و واقعی	۱۳
۱-۸-۱ شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI)	۱۳
۲-۸-۱ شاخص قیمت تولیدکننده (PPI)	۱۴
خلاصه	۱۷
خودآزمایی تشریحی فصل اول	۱۸
فصل دوم. عرضه، تقاضا و تعادل	۲۱
هدف کلی	۲۱

۲۱	هدف‌های یادگیری
۲۱	مقدمه
۲۲	۱-۲ منحنی عرضه
۲۳	۲-۲ جابه‌جایی منحنی عرضه
۲۵	۳-۲ منحنی تقاضا
۲۶	۴-۲ جابه‌جایی منحنی تقاضا
۲۸	۵-۲ تعادل
۳۰	۶-۲ چه موقع می‌توان از مدل عرضه و تقاضا استفاده کرد؟
۳۰	۷-۲ تغییر در نقطه تعادل
۳۴	خلاصه
۳۵	خودآزمایی تشریحی فصل دوم
۳۷	فصل سوم. کشش
۳۷	هدف کلی
۳۷	هدف‌های یادگیری
۳۸	مقدمه
۳۹	۱-۳ کشش
۳۹	۲-۳ کشش قیمتی تقاضا
۴۰	۳-۳ منحنی تقاضای خطی
۴۲	۴-۳ کشش درآمدی تقاضا
۴۳	۵-۳ کشش قیمتی متقاطع تقاضا
۴۴	۶-۳ کشش قیمتی عرضه
۴۵	۷-۳ کشش نقطه‌ای و کمائی
۴۹	۸-۳ کشش تقاضای کوتاه‌مدت و بلندمدت
۵۱	۹-۳ کشش درآمدی کوتاه‌مدت و بلندمدت
۵۲	۱۰-۳ کشش عرضه کوتاه‌مدت و بلندمدت
۵۸	خلاصه
۵۹	خودآزمایی تشریحی فصل چهارم
۶۳	فصل چهارم. نظریه رفتار مصرف‌کننده
۶۳	هدف کلی
۶۳	هدف‌های یادگیری
۶۴	مقدمه
۶۶	۱-۴ رفتار مصرف‌کننده
۶۷	۲-۴ فرض اساسی در بررسی رفتار مصرف‌کننده
۶۸	۳-۴ سبد کالا
۷۰	۴-۴ فرض‌های اساسی ترجیحات
۷۱	۵-۴ منحنی بی‌تفاوتی

۷۴	۶-۴ نقشه بی تفاوتی
۷۵	۷-۴ شکل منحنی بی تفاوتی
۷۶	۸-۴ نرخ نهایی جانشینی
۷۸	۹-۴ جانشین کامل و مکمل کامل
۸۱	۱۰-۴ مطلوبیت و تابع مطلوبیت
۸۵	۱۱-۴ خط بودجه
۸۸	۱۲-۴ انتقال و چرخش در خط بودجه
۹۱	۱۳-۴ انتخاب مصرف کننده
۹۵	۱۴-۴ مطلوبیت نهایی و انتخاب مصرف کننده
۹۸	۱۵-۴ شاخص هزینه های زندگی
۱۰۰	خلاصه
۱۰۳	خودآزمایی تشریحی حل چهارم
۱۰۵	فصل پنجم. نظریه رفتار رید نند
۱۰۵	هدف کلی
۱۰۵	هدف های یادگیری
۱۰۶	مقدمه
۱۰۸	۱-۵ رفتار تولید کننده
۱۱۰	۲-۵ چرا بنگاه ها وجود دارند؟
۱۱۰	۳-۵ تکنولوژی تولید
۱۱۱	۴-۵ تابع تولید
۱۱۲	۵-۵ کوتاه مدت در مقابل بلند مدت
۱۱۳	۶-۵ تولید با یک نهاده متغیر
۱۱۵	۷-۵ تولید متوسط و نهایی
۱۱۶	۸-۵ منحنی تولید کل، متوسط و نهایی
۱۱۹	۹-۵ بازده نهایی نزولی در کوتاه مدت
۱۲۱	۱۰-۵ تولید با دو نهاده متغیر
۱۲۱	۱۱-۵ منحنی تولید همسان
۱۲۴	۱۲-۵ بازده نهایی نزولی در بلند مدت
۱۲۵	۱۳-۵ جانشینی نهاده ها
۱۲۶	۱۴-۵ نزولی بودن MRTS
۱۲۸	۱۵-۵ توابع تولید خاص
۱۳۲	۱۶-۵ بازده نسبت به مقیاس
۱۳۳	۱۷-۵ قیمت نهاده ها
۱۳۴	۱۸-۵ خط هزینه همسان
۱۳۵	۱۹-۵ انتخاب نهاده ها
۱۴۱	خلاصه
۱۴۵	خودآزمایی تشریحی فصل پنجم

۱۴۹	فصل ششم. هزینه تولید.....
۱۴۹	هدف کلی.....
۱۴۹	هدف‌های یادگیری.....
۱۵۰	مقدمه.....
۱۵۲	۱-۶ هزینه اقتصادی و حسابداری.....
۱۵۵	۲-۶ هزینه ثابت و متغیر.....
۱۵۶	۳-۶ هزینه نهایی و متوسط.....
۱۵۸	۴-۶ هزینه‌ها در کوتاه‌مدت.....
۱۶۰	۵-۶ شکل منحنی‌های هزینه در کوتاه‌مدت.....
۱۶۲	۶-۶ اقل‌سازی هزینه برای سطوح مختلف تولید.....
۱۶۴	۷-۶ برآورد سعه و هزینه‌های بلندمدت.....
۱۶۷	۸-۶ عدد معطاف‌پذیری تولید محصول در کوتاه‌مدت.....
۱۶۹	۹-۶ هزینه متوسط بلندمدت.....
۱۷۱	۱۰-۶ صرفه‌جویی و صرفه‌جویی نسبت به مقیاس.....
۱۷۴	۱۱-۶ ارتباط میان هزینه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت.....
۱۷۷	۱۲-۶ منحنی امکانات تولید.....
۱۷۸	۱۳-۶ صرفه‌جویی و صرفه‌جویی ناشی از وسعت.....
۱۷۹	۱۴-۶ اندازه‌گیری صرفه‌جویی ناشی از وسعت.....
۱۸۰	خلاصه.....
۱۸۳	خودآزمایی تشریحی فصل ششم.....
۱۸۷	فصل هفتم. بازارهای رقابتی.....
۱۸۷	هدف کلی.....
۱۸۷	هدف‌های یادگیری.....
۱۸۸	مقدمه.....
۱۸۹	۱-۷ تقسیم‌بندی بازارها.....
۱۹۱	۲-۷ بازارهای کاملاً رقابتی.....
۱۹۳	۳-۷ فرض حداکثرسازی سود.....
۱۹۴	۴-۷ اشکال دیگر سازمان‌ها.....
۱۹۶	۵-۷ درآمد نهایی، هزینه نهایی و حداکثرسازی سود.....
۱۹۸	۶-۷ تقاضا و درآمد نهایی بنگاه رقابتی.....
۲۰۰	۷-۷ حداکثرسازی سود توسط بنگاه رقابتی.....
۲۰۰	۸-۷ تعادل کوتاه‌مدت بنگاه رقابتی.....
۲۰۵	۹-۷ چه زمانی بنگاه رقابتی باید تعطیل کند؟.....
۲۰۹	۱۰-۷ منحنی عرضه کوتاه‌مدت بنگاه رقابتی.....
۲۱۰	۱۱-۷ واکنش بنگاه‌ها به تغییر قیمت نهاده.....
۲۱۰	۱۲-۷ منحنی عرضه کوتاه‌مدت بازار.....
۲۱۲	۱۳-۷ حداکثرسازی سود بنگاه رقابتی در بلندمدت.....

۲۱۴.....	۱۴-۷ سود حسابداری و سود اقتصادی
۲۱۴.....	۱۵-۷ تعادل بلندمدت بنگاه رقابتی
۲۱۷.....	۱۶-۷ مالیات و اثر آن بر بازار رقابت کامل
۲۱۹.....	خلاصه
۲۲۲.....	خودآزمایی تشریحی فصل هفتم
۲۲۴.....	منابع

www.ketab.ir

این کتاب را به همسر مهربان و فرشته خصال و
فرزند عزیزم تقدیم می‌کنم، چون تمام اوقاتی را که
صرف این کتاب نمودم متعلق به آنها بود.

ابوالفضل محمودی

این کتاب را به پدر و مادر ارجمندم تقدیم می‌کنم.
مهدی شعبانزاده خوشرویی

پیشگفتار

بنابه ابلاغ دفتر تدوین کتاب و محتوای آموزشی دانشگاه پیام نور، تألیف کتاب
اقتصاد خرد ۱ برای دانشجویان رشته اقتصاد کشاورزی در دستورکار مؤلفین قرار گرفت.
هدف مؤلفین ارائه نظریات خرد در قالب مثال‌های کاربردی و ملموس در بخش
کشاورزی بوده است.

علاوه بر این، برای کمک به تهیه مطالب به صورت خودآموز، نمودارها و
جدول‌ها به صورت رنگی طراحی شده‌اند. برتری کتاب حاضر نسبت به دیگر کتب
تألیفی این حوضه، استفاده مناسب از مفاهیم نه‌تنها تئوری و مطالب کاربردی در توجیه
مباحث خرد است. امیدواریم این اثر، نظر دانشجویان اقتصاد کشاورزی و حتی سایر
رشته‌ها مانند اقتصاد، علوم اقتصادی، اقتصاد انرژی، رشته‌های مدیریت و حسابداری را
به خود جلب کند.

این کتاب در هفت فصل تدوین و طراحی شده است. در فصل اول کلیات علم
اقتصاد خرد به طور مشروح ارائه شده و هدف کلی آن آشنایی دانشجویان با مفاهیم اساسی
مربوط به اقتصاد خرد و نیز کاربرد این مفاهیم برای پاسخگویی به مسائل واحدهای
اقتصادی است. هدف کلی فصل دوم آشنایی با مفاهیم عرضه، تقاضا و تعادل است
به طوری که بتوان با استفاده از این مفاهیم، علل تغییر قیمت‌ها در اقتصاد و همچنین آثار
ناشی از مداخلات دولت در بازارهای مختلف را ارزیابی کرد. هدف فصل سوم آشنایی
با مفهوم کشش و کاربرد آن در تحلیل وضعیت یک کالا از نظر اقتصادی است که با
استفاده از این مفهوم می‌توان حساسیت مقدار عرضه و تقاضای کالاها را نسبت به

قیمت کالا، قیمت کالاهای مرتبط، درآمد مصرف‌کنندگان و هزینه تولید را بررسی کرد. فصل چهارم در خصوص نظریه رفتار مصرف‌کننده است. فصل پنجم نظریه رفتار تولیدکننده را ارائه می‌کند تا دانشجوی با استفاده از آن‌ها بتواند با نحوه تصمیم‌گیری بنگاه‌ها برای تولید کالاها و خدمات مختلف آشنا شود. فصل ششم به مفهوم انواع هزینه‌ها اختصاص دارد. دانشجوی با فراگیری این مفاهیم قادر خواهد بود میان تولید محصول و هزینه‌ها ارتباط برقرار کند و مفاهیمی چون صرفه‌جویی نسبت به مقیاس و وسعت را درک کند. در فصل هفتم مباحثی در خصوص انواع بازارها به ویژه بازارهای رقابتی ارائه شده است. فراگیری مفهوم بازارها، سطح محصول حداکثرساز سود بنگاه‌ها در دوره کوتاه‌مدت و بلندمدت از هدف‌های آموزشی مهم این فصل است.

بدیهی است سواره هرگونه پیشنهاد و انتقادی برای بهبود کتاب و ارسال دیدگاه‌ها و نظرات از سوی همکاران محترم و دانشجویان عزیز مورد استقبال مؤلفین قرار خواهد گرفت.

مؤلفان از تلاش همکاران محترم در دفتر تدوین و تولید کتب و محتوای آموزشی دانشگاه پیام‌نور تشکر می‌نمایند. همچنین از سرکار خانم شکوفه طالبی؛ ویراستار ادبی این کتاب؛ که سه بار متن کتاب را با دقت فراوان بازخوانی و اغلاط ویراستاری را اصلاح نمودند صمیمانه تشکر و قدردانی می‌شود.

۲۰ خرداد ماه (سوم رمضان) سال ۱۳۹۵